

[אוצר החכמה]

ט. מותר להשתמש בשבת במכשיר הטלפון המיוחד שפותח על ידי מכון צומת, ובלבד שיהיה לצורך רפואה ובטחון.ט)

י. טלפון המחובר לו מכשיר הקלטה, במקומות שרוב התושבים יהודים, יש להחמיר לכבות את המכשיר מערב שבת, אבל כשרוב התושבים נכרים, יש להקל.י)

רס-קול ורדיו בשבת

יא. אסור להדליק מערב שבת רמקול, כדי לדבר בו בשבת. ואף אם עושים כן על ידי שעון ולצורך מצוה, כגון בית כנסת שאי אפשר לשמוע את קולו של השליח צבור אלא על ידי רמקול, גם בזה אין להקל.יא)

אגרות משה חלק ד' (אורח חיים סימן מ' אות יז) כתב, שאם שכח לנתק הטלפון, וחושש שאחד מבני הבית ישכח ויריס את השפופרת בשבת, מותר להוציא את התקע כשינוי אם אין גוי. [בשעה שאין פעמון הצלצול פועל]. וראה מה שכתבו בזה בשו"ת משנה הלכות חלק ח' (סימן מח), ובשו"ת רבבות אפרים חלק ג' (סימן רג). ובענין צלצול יקיצה טלפוני בשבת על-ידי הזמנה מערב שבת אי שרי, ראה בשו"ת או נדברו חלק ח' (סימן כו), ובשו"ת מנחת דוד (סימן כ'). ע"ש.

ט) כן כתב מרן אאמו"ר שליט"א בירחון אור תורה כסליו תשל"ט. ובדין שימוש בטלפון על-ידי רופא לצורך חולה בשבת, ראה בילקוט יוסף שבת כרך ד' (דיני יולדת), ובשו"ת ציץ אליעזר חלק ח' (סימן טו פרק ד' אות י'), ובשו"ת משנה הלכות חלק ג' (סימן מז, מז). ע"ש. ובדין שימוש הטלפון בתחנת המשטרה ראה בשו"ת ציץ אליעזר חלק ד' (סימן ד'), ובשו"ת היכל יצחק (סימן לב). ע"ש.

י) ילקוט יוסף שבת א' (עמוד פג). וראה עוד בדין זה בשו"ת חלקת יעקב חלק ג' (סימן צד), ובשו"ת מנחת יצחק חלק ה' (סימן מד), ובשו"ת שבט הלוי חלק ה' (סימן כח), ובשו"ת מקוה המים חלק ר' (סימן כג), ובשו"ת רבבות אפרים חלק א' (סימן רנה). ע"ש. ומי שלא נכנסה השבת במקומו אם מותר לו לקבל שירות טלפוני ממקום שכבר נכנסה השבת שם, ראה בילקוט יוסף שבת כרך ב' (ריש דיני אמירה לגוי), ובשו"ת חלקת יעקב חלק ג' (סימן קו). ואם מותר לשלוח מברק במוצאי שבת למקום ששם עדיין שבת, ראה בשו"ת דבר יהושע חלק ב' (סימן עז).

ולענין שירות יקיצה על-ידי הטלפון כדי שיעיר אותו משינתו בשבת, ראה מה שכתבו בזה בשו"ת באר משה חלק ד' (סימן מו), ובשו"ת או נדברו חלק ח' (סימן כו) וחלק ט' (סימן סד). ע"ש.

יא) שעל-ידי הדיבור והבל הפה מעוררים גלי הקול הגברת זרם החשמל, ומעלות החום עולים ויורדים בו, מוסיפים וגורעים ממנו, ויש בזה משום מבעיר ומכבה. וכיוצא בזה כתב בשו"ת * בטלפונים החדשים יש זכרון למספר האחרון שחייגו, והחיבור לשקע הוא מעגל חשמלי קבוע שמחזיק את המספר בזכרון, ניתוק התקע מהשקע מנתק מעגל חי, ולפי"ז יש לאסור.

יב. וכן אסור לכוין טייפ מערב שבת ולהפעילו על ידי שעון, בכדי להקליט בשבת. וכן יש להורות להחמיר שלא להכין מערב שבת הפעלת טייפ שישמיע שירים או הרצאות בשבת. ונכון שהמשוררים המפזרים קלטות עם שירה, יזהרו שלא יגיעו קלטות אלה לידי אנשים המחללים שבת, העלולים לשמוע שירים אלו בשבת. ומכל מקום מעיקר הדין מותר להקליט שירה לשם מכירת הקלטות, וירשמו על הקלטות שלא להשתמש בהם בשבת.יב)

יג. אסור לשמוע רדיו בשבת, אף אם הוכן מערב שבת ע"י שעון. ואף אם תחנת הרדיו מופעלת ע"י גויים, יש לנהוג לחומרא, ואין להורות היתר אף אם מודיע בפתח ביתו, שהרדיו ערוך מערב שבת ע"י שעון.יג)

עצי הלבנון הנ"ל בהערה ו' לענין הטלפון, שכיון שבשעת הדיבור בשפופרת מעוררים גלי הקול פעולה נמרצה את הזרם האלקטרי, אשר לסיבה זו יוליד בדרך כלל זיקי אש המתרוצצים כבזק, ממילא הרי הבערה כזו אסורה בין בשבת ככל הבערה, ובין ביום טוב מצד היותה בדרך הולדת אש. וכמבואר דין זה באורך בשו"ת יביע אומר חלק א' (סימן יט), ובילקוט יוסף שבת א' (עמוד פז). ועיין עוד בנידון דידן בשו"ת משאת בנימין (סימן עו), ובשו"ת הלל אומר (סימן ריט, רכא), ובשו"ת קול מבשר חלק ב' (סימן כה), ובשו"ת ישכיל עבדי חלק ו' (סימן טז), ובשו"ת וזאת ליהודה (מסלתון, סימן ט'), ובשו"ת אגרות משה חלק ג' (אורח חיים סימן נה), ובשו"ת חלקת יעקב חלק ג' (סימן קפו), ובשו"ת מנחת יצחק חלק ב' (סימן יז), ובחלק ג' (סימן לח), ובשו"ת נאה משיב (סימן לג), ובשו"ת ציץ אליעזר חלק ד' (סימן כו), ובחלק ו' (סימן ו), ובשו"ת מנחת שלמה (סימן ט'), ובשו"ת מקוה המים חלק ב' (סימן י'), ובשו"ת שבט הלוי (סימן סו), ובשו"ת אורח משפט (סימן עא), ובאנציקלופדיה התלמודית חלק יח (עמוד תשכט). ע"ש.

ואם מותר לישראל ליהנות בשמיעת נאום בשבת, כשהנאום מחלל שבת ומדבר דרך המיקרופון, ראה בשו"ת מנחת יצחק חלק ג' (סימן לח). ע"ש.

יב) ילקוט יוסף שבת א' (עמוד פח). וראה עוד בשו"ת אהלי יעקב חלק ב' (סימן סד), ובשו"ת יד יצחק חלק ג' (סימן שכב), ובשו"ת צפנת פענח (סימן פז), ובשו"ת משפטי עוזיאל (סימן יג), ובשו"ת מים חיים (סימן קלג), ובשו"ת חלקת יעקב חלק ג' (סימן צח), ובשו"ת שאילת יצחק חלק ג' (סימן לב), ובשו"ת אז נדברו חלק יג (סימן ח'). ע"ש. ואם יש איסור כותב בהקלטה בשבת ראה בשו"ת שואל ומשיב (מהד"ל סימן קצד), ובשו"ת בית יצחק (סימן נו ובחלק יורה דעה חלק ב' מפ' והג' לסימן לא), ובשו"ת הר צבי (טל הרים מלאכת כותב סימן א'). ואם מותר להקליט נאום של אדמו"ר המאריך בדברי תורה אחר סעודה שלישית עד אחרי צאת השבת, אך אצלם הוא עדיין שבת, ראה בשו"ת אז נדברו חלק ו' (סימן כו).

יג) ילקוט יוסף שבת ג' (עמוד סד). ועיין בשו"ת ציץ אליעזר חלק יג (סימן נד) שהביא מה שכתב הגאון החזון איש בענין פתיחת רדיו בשבת. וז"ל: פתיחת הרדיו בשבת מכאיבה כל